

Asia: VN/13519/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sosiaalihuoltolain ja ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvuluista annetun lain sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan organisaatio

Lausunnonantajan organisaatio

Järjestö

Sosiaalihuoltolaki

1. Ovatko kotiin annettavia palveluja koskevat säännökset (19 §, 19 a § ja 19 b §) mielestänne onnistuneita? Jos eivät, miten muuttaisitte niitä?

Kyllä

2. Kotihoitoa ehdotetaan järjestettäväksi vuorokaudenajasta riippumatta (19 §:n 3 mom.). Onko tämä mielestänne kannatettava ratkaisu?

Kyllä

3. Ovatko ns. tavallista palveluasumista koskevat säännökset (21 b §) mielestänne onnistuneita? Jos eivät, miten muuttaisitte niitä?

Kyllä

4. Onko tavallista palveluasumista koskeva pykälä tarpeeksi selkeästi muotoiltu? Jos ei, miten sitä voisi muuttaa?

Kyllä

5. Ovatko hoiva-asumista koskevat säännökset (21 c §) mielestänne onnistuneita? Jos eivät, miten muuttaisitte niitä?

Kyllä

6. Löytyisikö tehostettu palveluasuminen –termin korvaajaksi jokin parempi ehdotus kuin hoiva-asuminen? Mikä?

Akavan sairaanhoitajat ja Tajan mielestä hoiva-asuminen on hyvä termi.

7. Ovatko ehdotetun hoiva-asumispykälän palvelun saantikriteerit tarkoituksenmukaisia ja tarpeeksi selkeitä? Jos eivät, miten muuttaisitte niitä?

Kyllä

8. Ovatko turvapalvelun toteuttamista koskevat säännökset (46 a §) mielestänne onnistuneita? Jos eivät, miten muuttaisitte niitä?

Kyllä

9. Pitääkö turva-auttajan olla sote-ammattihenkilö, vai riittääkö että hän on koulutuksensa ja kokemuksen perusteella sopiva, kuten lakiesityksessä ehdotetaan (46 a §)?

Ei [Kysymykseen on hiukan vaikea vastata. Turva-auttajan on oltava sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilainen tai tarvittava koulutus ja kokemus on määriteltävä selkeästi. Esimerkiksi vartijan koulutuksen saanut henkilö ei voi toimia yksin turva-auttajana.]

10. Ovatko kotihoidon henkilöstön riittävyyden turvaamista koskevat säännökset (46 b § ja 49 b §) mielestänne onnistuneita? Jos eivät, miten muuttaisitte niitä?

Ei [Esitysluonnoksessa ei esitetä selkeitä henkilöstön riittävyyttä tukevia toimia. Kaikki sosiaalihuoltolain kohdassa 46 b luetellut kotihoidon työntekijöiden työn suunnitteluun liittyvät tekijät vaativat ennen kaikkea resursseja. Onnistuessaan ne varmasti lisäävät työntekijöiden ja asiakkaiden hyvinvointia. Käytännössä esitetyissä lakiuudistuksissa toimintayksikön johtajille asetetaan tehtäväksi vastata toimintayksikön riittävästä henkilöstöstä, huolehtia omavalvonnan toteuttamisesta osana päivittäistä toimintaa, huolehtia asiakastyöhön liittyvien vaatimusten täyttymisestä sekä tukea henkilöstön työhyvinvointia. Nämä ovat toki jo tähänkin asti kuuluneet johtajien ja esimiesten keskeisimpiin tehtäviin. Kun on hyvin tiedossa, että henkilökuntaa on jo nykyisellään paikoin erittäin hankala löytää, ei pelkästään johtajan vastuun lisääminen tuo tarvittavaa helpotusta. Johtaminen ei myöskään parane pelkästään vastuuden nimeämisellä, vaan johtamiselle ja esimiestyölle on löydettävä myös resurssit ja työkalut vastuiden toteuttamiseksi. Myös johtajien ja esimiesten jaksamiseen ja työhyvinvointiin on kiinnitettävä huomiota]

11. Ovatko ns. hybridiasumista koskevat säännökset (46 c §) mielestänne onnistuneita? Jos eivät, miten muuttaisitte niitä?

Ei [On erittäin hyvä tavoite, että ihmisen palveluntarpeen muuttuessa palveluasumisesta hoiva-asumiseen, ei henkilön tarvitse muuttaa toiseen asuntoon. Miten tämä käytännössä olisi mahdollista, jää epäselväksi. Erilaisten palveluiden toteuttaminen samassa yksikössä voi olla haasteellista.]

Vanhuspalvelulaki

12. Onko mielestänne pitkäaikaisen laitoshoidon lakkauttaminen sosiaalihuollon yksiköissä iäkkäiden osalta onnistunut ratkaisu (14 §, 14 a §, 15 b §)?

Ei [Palveluiden yhdenmukaistaminen on kannatettavaa. On kuitenkin syytä huomioida että myös hoiva-asumisessa on saatavilla riittävät hoidolliset ja lääketieteelliset palvelut ja resurssit.]

13. Onko lakiehdotuksessa esitetty palvelusuunnitelman sisällön täsmentäminen tarpeellista (16 §)?

Kyllä

14. Onko lakiehdotuksessa esitetty omatyöntekijän tehtävien täsmentäminen tarpeellista (17 §)?

Kyllä

15. Onko lääkehoidon toteuttamista koskeva säännös mielestänne onnistunut (20 §:n 1 mom.)?

Kyllä

16. Onko mielestänne kannatettavaa, että seurantayhteenvedot julkaistaisiin toimintayksikkökohtaisina (24 a §)?

Ei [On hyvä että laatua pyritään jotenkin seuraamaan ulkopuolisen tahon toimesta, ja THL on tässä kohdin hyvä toimija. On kuitenkin hyvä huomioida, että tulosten julkisuus luo painetta toimintayksiköille saada vain tietyt laatua kuvaavat mitattavat indikaattorit näyttämään hyvältä.]

Koko lakipakettia koskevat kysymykset

17. Mitä haasteita näette säännösten toimeenpanossa? Onko lakiesityksellä riskejä?

Useimmat lakiluonnosten tavoitteista vaativat lisäresurssia. E erityisen huolestuttavana pidämme esimiesten vastuun ja tehtävien lisäämistä ilman riittäviä resursseja ja todellisia mahdollisuuksia puuttua vaadittuihin asioihin. On tärkeää pitää huolta myös vanhustyön esimiesten hyvinvoinnista ja työssä jaksamisesta.

18. Millaista tukea toivotte toimeenpanoon?

-

19. Mitä muuta haluaisitte lausua esityksestä?

-

Junno Anna-Kukka
Akavan sairaanhoitajat ja Taja ry